

Кафтанова Т.В.

Житомирський державний університет ім.І. Франка
ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА
В ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

До переліку педагогічних спеціальностей така спеціальність як "соціальний педагог" була введена в Україні лише у 2000 році. Найбільшого поширення вона набула в таких закладах: загальноосвітні, спеціальні, спеціалізовані школи, заклади освіти нового типу, спеціальні навчально-виховні, центри соціальних служб для молоді тощо. З моменту вступу в дію листа МОН України від 18.02.2011 р. № 1/9-114 «Про застосування Типових штатних нормативів дошкільних навчальних закладів» з першого вересня 2011 р. посади соціальних педагогів повинні вводитись у дошкільних навчальних закладах [3]. В зв'язку з цим було

Міжнародна науково-практична конференція „Розвиток наукових досліджень ” 2011”

проведено роботу, метою якої є визначення основних напрямів діяльності соціального педагога в ДНЗ та можлива оптимізація соціально-педагогічного процесу в цій установі з урахуванням психологічних та фізіологічних аспектів.

На думку дослідників, соціальний педагог може допомагати вихованцям пізнавати навколишнє соціальне середовище, піклуватися про формування моральних, загальнолюдських цінностей, аналізувати процес формування особистості, як соціальне явище, процес розвитку її нахилів та здібностей [1]. Він може сприяти адаптації дітей з особливими потребами до умов дошкільного навчального закладу, а також зробити більш ефективним співробітництво педагогів, батьків та фахівців різного профілю.

Одними з пріоритетних напрямів у розвитку дошкільної освіти є : введення в систему дошкільної освіти соціально-педагогічного патронажу[4], що дасть змогу охопити дітей, які за станом здоров'я не можуть відвідувати дитячий садок; забезпечення безоплатного утримання у садках дітей із малозабезпечених сімей, підвищення рівня соціально-педагогічної компетентності педагогічних працівників. Залучення соціального педагога дошкільного навчального закладу до соціально-педагогічного патронажу допоможе охопити всіх дітей мікрорайону міста, селища дошкільною освітою, сприятиме попередженню негативних проявів насильства над дітьми, своєчасній нейтралізації несприятливих наслідків руйнування сім'ї, а також дасть змогу контролювати кількість дітей, що має прийти до перших класів місцевих шкіл і тих, хто фактично почав навчання [2].

В будинках малюків, в дитячих будинках важко сформувати особистісні якості, необхідні для сімейного життя, для усвідомленого батьківства, тому суспільство і зокрема соціальні педагоги мають штучно створювати умови мікрогрупових стосунків цих дітей з дорослими, при яких дитина зможе почати засвоювати на рівні підсвідомості сімейні соціальні цінності. Адже саме для таких дітей потрібні не тільки розширення соціального досвіду, набуття життєвої компетентності, але й соціально-педагогічна корекція та реабілітація.

Таким чином, діяльність соціального педагога дошкільного навчального закладу повинна здійснюватись за такими напрямками:

- організація змістовного дозвілля дошкільнят в ДНЗ та мікрорайоні;
- педагогізація соціально-культурного середовища мікрорайону;
- здійснення соціально-педагогічного патронажу дітей мікрорайону, які не відвідують дошкільний навчальний заклад;
- забезпечення соціально-педагогічного всеобучування батьків та інших членів родини;
- робота з попередження насильства в сім'ї над дітьми та робота з дітьми, які зазнали насильства;
- робота з дітьми з особливими потребами та їхніми батьками, створення сприятливого навчально-розвивального інклюзивного середовища;
- супровід процесу адаптації дитини та батьків до дошкільного навчального закладу,
- посередницька роль у взаєминах дитини, родини з освітніми, соціокультурними закладами мікрорайону;
- соціально-педагогічний патронаж дітей пільгових категорій (дітей - сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей із багатодітних, малозабезпечених, неповних сімей);
- визначення психологічної готовності дітей до навчання в школі.

Отже, основні питання введення посад соціальних педагогів в дошкільні навчальні заклади полягають у розробці соціально-педагогічних підходів до змісту та організації їхньої діяльності у цьому закладі з підвищення рівня педагогічної культури батьків, їх відповідальності та зацікавленості у вихованні дитини, допомога у створенні умов для всебічного розвитку дитини раннього віку, а також напрацювання змісту та форм роботи соціального педагога в групах короткотривалого перебування та з дітьми, які виховуються в домашніх умовах.

З метою відпрацювання алгоритму моделей діяльності соціальних педагогів в дошкільних навчальних закладах найбільш результативною формою роботи буде створення творчих груп.

Література

1. Безпалько О. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях : [навч. посіб.] / Ольга Безпалько. - К.: Логос, 2003. - С134
- м2- Болтівець С. Соціально - педагогічний патронаж: нова суспільна місія дитячого садка / С. Болтівець // Дошкільне виховання. - 1999. - № 4. -С.5-⁶
3. Закон України «Про дошкільну освіту» // Дошкільне виховання : біблію журналу. - К. : Редакція журналу «Дошкільне виховання», 2011. -С. 4 -33
4. Про здійснення соціально - педагогічного патронату : лист Міністерства освіти і науки України від 17. 12. 2008 р. № 1/ 9-811 // Дошкільне виховання. - 2009. - № 2. - С. 3 - 5

2- Болтівець С. Соціально - педагогічний патронаж: нова суспільна місія дитячого садка / С. Болтівець // Дошкільне виховання. - 1999. - № 4. - С.5-⁶

3. Закон України « Про дошкільну освіту» // Дошкільне виховання : бібліо журналу. - К. : Редакція журналу «Дошкільне виховання», 2011. - С. 4 -33

4. Про здійснення соціально - педагогічного патронату : лист Міністерства освіти і науки України від 17. 12. 2008 р. № 1/ 9-811 // Дошкільне виховання. - 2009. - № 2. - С. 3 - 5